Anul I No. 20 Un numer 15 bani Iași 7 Februarie 1892.

ABONAMENTE

Pe un an 10 lei
Șase luni 5 „
Trei luni 2 50 b.

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIĂ
Strada Ipsilant No. 23

RAFUIALA

ZIAR INDEPENDENT APĂRĂTOR AL POPORULUI ROMÎN

Apare Vineri odată pe săptămână

ANUNCIURI

Pag. IV 15 bani linia
„ III 30 „ linia

Inserțiuni și Reclame 50 bani linia.

PROPRIETAR
I. MANC

Rugĕm pe d-nii abonați din județe, să bine-voiască a ne achita costul abonamentului pe timp de șese luni, care este singurul mijloc de intreținere a acestui organ. In caz contrar cu numerul viitor vom începe a face apel prin poștă Redacției la persoanele care nu ne-au trimis costul abonamentului până în present.

Intreprinderile publice.

Dacă băuturile spirtoase, despre al căror monopol am vorbit atîta prin ziarul nostru, ar putea aduce mari foloase Statului și cetățenilor, protecțiunea întreprinderilor publice, de la cari străinii cîștigă atîta în paguba Romînilor, ni-ar aduce beneficii enorme.

Sunt zece sau cel mult șese-sprezece ani, de cînd s'au înființat la noi case de economii, cari sunt niște instituții, pînă la un punct folositoare, căci de unde pînă la înființarea lor, numai Jidanii dădeau bani cu împrumut, astăzi poate cineva găsi bani la nevoie și la o casă de credit românească, și acest lucru are efectul de a nu mai crește capitalurile jidovești. devenite destul de considerabile prin scompturile lefilor și prin dobînzile cele estraordinare de 200% ce luau de la Romîni, acești compatrioți ai noștri, cărora astăzi nu li-a mai rămas de cît puterea politică de luat din mînile noastre.

La noi Romînii, îndeletnicirea cu negoțul și cu întreprinderile a fost înnădușită în leagăn de către Jidani, cari fie că au operat cu capitaluri importate de pe la coreligionarii lor, fie că ei singuri și-au creat acele capitaluri prin esploatări de tot felul și mai tot-dea-una prin meschinării infame; și astăzi cînd Romînul s'a deșteptat și a prins gust pentru astfel de întreprinderi, și cînd grație cîtor-va case de economie se găsesc și la noi ceva bani de pus în comerț, tocmai acum să ne videm noi că nu avem ce face cu acei bani? Și în adevăr sunt case de economii cari dispun de milioane și neavînd unde să dea cu dobîndă din ei sunt amenințate de a dispărea, și de a repartiza capitalurile pe la acționari. Ei bine, este momentul ca cetățenii să ceară reprezentanților lor, de a face legi prin cari să se esigure numai Romînilor dreptul de a se prezenta la licitații, așa ca. în loc ca Romînii să stea cu capitalurile neîntrebuințate. Jidanii să fie puși în neputință de a-și mări pe ale lor. Noi nu avem nici o pedică de a ni face în țara noastră legile cari ni-ar putea garanta propășirea noastră, și cu atît mai mult, cu cît chiar viața a devenit o sarcină pentru noi Romînii. Starea economică e atît de proastă pentru noi, în cît Romînul nu are nimica pentru traiu, și dacă sunt unii cari mai au ceva, cari mai dispun de un capitalaș, nu pot să-l facă să rodiască numai din pricina Jidanilor. cari corup totul, mituiesc, cumpără pe Romînii inteligenți, cari ar putea fi de un sprijin pentru țară și-i trag în partea lor.

Adevărat vorbind, cu ce au făcut Jidanii bani la noi? Au adus cu dînșii de pe unde au venit? Greu de admis. căci de unde au venit dînșii la noi, a fost și este *calicie lucie*, sau dacă au venit ei cu ceva parale. ei au părăsit acele locuri numai pentru că acolo nu mai aveau cum să-și mărească capitalurile spre a-și susținea ginta cea atît de prolifică, ca să nu zic plodicioasă! Odată veniți aci, oare prin muncă s'au îmbogățit? Nu. doamne ferește!

De nu li s'ar fi permis a sconta, a lua dobînzi. a lua antreprize, ei ar fi putut să rabde mult pînă ce să-și facă o stare cît de cît mulțemitoare. Dar Romînii neprevăzători, și conducătorii noștri venali. *adevărați păstori năimiți*, cari lasă oîle în prada lupilor, și ei fug cu punga plină, au tolerat acestor jivine să aibă drept la toate, să ne încunjure cu un gard din cari cu a nevoie și multă trudă vom putea eși!

Și încă ni trebuie luptători eroici, cari să taie pe de o parte în străinii din lăuntru, iar pe de alta în chiar Romînii cari pactizază cu Jidanii.

Noi prin organul nostru vom striga din rasputeri în potriva acestor doue elemente cotropitoare — Romînii venali de o parte și Jidanii corupători de alta— îi vom trîmbița poporului fără a uita să dăm tributul nostru de recunoștință acelor adevărați și destoinici Romîni. cari se vor sacrifica pentru **Patria Romînă!**

Antrepriza velnițiilor, a iluminatului orașelor, a aprovizionărei cu pîne, haine și furaj la armate, cu lemne de ars pe la toate oficiile publice, furnitura celor necesare pe la cancelarii, și mai pre sus de toate clădirile publice și antrepriza șoselelor și a parchetelor de pădure, iată ce au îmbogățit pe Jidani în România!

Si încă să mai ceară Germania prin congresul de Berlin a se da de către Romîni drepturi Jidanilor! Ce infamie!

Iar un fost deputat în parlamentul romîn, și el însuși Romîn, să mai facă proces de rea credință Camerei romîne, că într'un timp așa de lung de la 1879 și pînă azi s'au împămîntenit prea puțini jidani și nu s'a ezecutat porunca tratatului de Berlin!

Iată și cuvintele sale proprii:

«S'ar părea că odată felul de împămîntenire al Evreilor regulat prin art. 7 din constituție, această chestie, nu mai poate prezenta nimic special. Toată lumea știe că este altmintrelea; afară de împămîntenirile făcute atunci pentru a se dovedi Europei că ne ținem de tratatul de Berlin, încoace art. 7 a remas literă moartă. Nu știu dacă în acești din urmă zece ani au căpătat zece Evrei împămîntenirea. Evident că este o eludere *vădită* a constituției.» (Lupta din 14 Iulie 1891).

Să dea D-zeu ca autorul apărărei jidanilor în România să ajungă a

avea niște sentimente mai bune, dar pînă acum nu putem zice de cît că ideia sa de a doborî pe un dușman al său, l'a dus la faptul de a-și doborî neamul său romîn, și mă tem că a început chiar cu sine însuși opera de destrugere!

Să ne păzim bine. Romîni, căci toporul cînd capătă coadă din pădure, e în stare să taie toată familia cozii sale!

Cred că înțelege că *toporul* sunt Jidanii, iar coada e D. Panu, pe care ei și-au recrutat'o din pădurea Românimei!

M. Ronca.

24 IANUARIE

Sub acest titlu aŭ apărut în ziarul «Adevĕrul» din 25 curent un articol care amintind despre unirea *Moldovei* cu *Muntenia* în o singură țară, spune că aceste țărĭ nu erau bagate în samă pe la 1859, ba chiar desprețuite de puterele vecine, și că trebue să simță o adâncă mulțumire (zice mencionatul art.) toți aceĭ de pe vremea aceea de sacrificiul ce au făcut pentru mărirea acestor 2 țărĭ.

Cum că la 1859 aceste țărĭ erau micĭ nu mai remâne nici o vorbă, dar nu și așa de desprețuite, de către marele puterĭ cum se pare autorului articolului.

Ceĭ de pe vremea acea (și între care mĕ numĕr) știu că după resbelul dintre Rusia și Turcia Moldova așa mică cum era, a trase asupra-ĭ atențiune bine-făcătoare a marelor puterĭ dându-se Basarabia ca răsplată pentru trecerea oștirilor, ca aceste oștirĭ în trecerea lor, nu numai că n'au pricinuit țăreĭ jefuirĭ s'au ori ce alte daune purtânduse amical cu locuitoriĭ ei, dar au plătit tot ce s'a aprovisionat în trecerea lor. Apoi marele puterĭ avu atâta simpatie pentru aceste două mititele țărĭ cât spre a nu le causa vr'o jignire de către care-va, le luară sub ocrotirea lor, fără a li cere cel mai mic sacrificiu—garantându-le integritatea teritorului, s'au ori ce încalcare. Astfel trăiau în pace și în liniște cea mai perfectă, în administrația lor, nimene nu se amesteca; aceste toate dovedite cu prisosință nu dispreț cum se esprima autorul art, dar încă o prea mare afecțiune din parte puternicilor state ce ne înconjoară, în plus că ne scapară și de sclăvia umilită de a nu ni se mai impune ca domn al țărei de către porta otomană, ci singur să alegem dintre noi pe capul statului. (Dar povestea ceea alții ne trage la masă și noi ne-am vărât sub masă) dovedind singuri că nu suntem demni de libertate ce ne acordară; căcĭ am pângărit ca niște nemernici, cea mai mare și frumoasă libertatea libertăților prin faptul mișelesc, căci cel întâi Domn ales, democrat cu inimă și cu sufletul l'am detronat!! cea ce dovește că țara aceasta ori ce altă poate fi, numai liberală nu. Sunt falșe sbierăturile în acest senz când faptele reale dovedesc tocmai contrariul. Să nu ni se zică că țara n'a știut nimica despre detronarea și că acesta e un fapt izolat a unor vrăjmașĭ rei voitori țărei, de ar fi fost așa, poporul trebue, dacă nu să-i sdrobească dar cel puțin să-i des-aprobe prin manifestărĭ contrare, alungându-ĭ peste hotar cu străinul ce și l'au adus, numai atuncea am fi avut drept să zicem că țara îĭ liberală în adevĕratul sens al cuvîntului. Ear nu libertate bestială care se practică de către șarlataniĭ ce au inventat'o și de care îți e scârbă când o auzi pronunțindu-se, pângărind și falșificând acea adevĕrată libertate în marginile ei raționale, care nu îngădue ca în esirsacul ei să încalce libertatea altue, dând busna în avere și în drepturile lui.

Dacă până aice am dovedit în de ajuns cu fapte vĕzute și păpăite cum că înainte de unire marele puteri ne tratau cu multă bună-voință și iubire; să vedem cum suntem tratați acum de când am devenit o țară mare și mai ales de când avem de șef al statului un membru din familia domnitoară a unei mari puteri.

Adevĕrat că acum suntem mai cu vază, mai bătători la ochĭ cum s'ar zice, dar ne este și priincioasă această vază în ochiĭ puternicilor ???

Să respundă iarăși faptele la această întrebare; mai întâiu de toate așa țară mare cum suntem, ni s'au știrbat teritoriul luânduni-se Basarabia cu dobândă cap la cap, pierzênd zecimi de miĭ de oameni și sutimi de milioane bani cheltuiți, pentru ce?: pentru că am eșit victorioși în răsboiu, aceasta vra să zică în limbajiul opus că ne prețuesc și ne bagă în samă statele puternice; dar fie că face în ca-i am capatat titlu de regat și de independență, dar în realitate suntem umiliți și dependenți cum n'am mai fost vr'o dată!!! Cine ne-a pomenit când va să dăm drepturi străinilor și încă unor cotropitori vajnici? ce avem în țară totdeauna am fost lasați în pace și ne-am administrat liber după nevoile și imprejurările noastre numai de când cu titlu de independență, au curs pe capul nostru fel de fel de pacoste de aceste pe cât dăunătoare pe atât și de umilitare ca fortificațiile ce înghit sutimi de milioane pentru a servi intereselor streine, concesiuni dezastroase plătindu-le cu prețul ce ni se impune, spre a îmbogăți pe streini și a se îngloda țara în datoriĭ, răscumpăriri de concesiuni, tot pe aceeași urmă, ni se impune alianțe răsboinice, tratate de comerț, convențiuni consulare și câte altele mari și mărunte care mai de care dăunătoare și ruinătoare țărei, dovadă starea finanțiară în care suntem înămoliți până peste cap; ceea ce inainte de 1859 nimic din toate aceste nu se pomeni, nici calamitatea ce apasă poporul de toate clasele ajunși în halul că plătește 7 dări pe

De sigur că nu unire în sine a adus bucățică ce vără în gură.

aceste calomități țărei, ci tot pocatășiei noastre se datorește halul unde am ajuns. Unire cu un Domn național s'au de aceeași rasă cu noi, ar fi dat în adevĕr roade folositoare, și cu drept cuvânt acei ce cunoaștem aceste țărĭ pe la 1859 le ar salta inima de bucurie, vĕzênd o mărire reală o prosperare bine făcătoare pentru țară, ear nu pentru străini și dușmaniĭ ei, am fi vĕzut la 1866 (când ni se presenta ocasia cea mai favorabilă de a revandica drepturile ce avem contra Austriei) mărinduse cu alipirea Bucovinei cel puțin, aseminea cu ocasia favorabilă ce ni se presenta în 1877 ca Rusia să aibă nevoe de ajutorul nostru, am fi căștigat și restul Basarabiei ca o resplată bine meritată datorită armatei noastră intervenită la timp, scăpând'o din greu și mare pericol. Atunci numai avem dreptul și veselia în inima ca să ne mîndrim de progresul ce n'au adus unirea dar cu pospăiturile și titlurile amĭgitare ce le avem astăzi, nu putem de cât să ne măhnim de roadele săci și lâncede ce au produs unirea, pentru care noi moldoveniĭ făcurăm pe cât de mari sacrificiĭ, pe atâta și de mari neghiobiĭ (dovedind mult merit la marca *cap de bou*).

De aceea până ce ne vom vedea scapați din hangoșul în care ne găsim, mai bine să încetăm de a ne lauda căci ne dă de gol acel trecut de la 1859.

B. Melinte

INFORMAȚII

La alegerea colegiului I au isbutit cu ușurință candidații partidului Conservator, cu mare majoritate de voturi.

Inse la colegiul al doilea, după o luptă inverșunată s'a indeplinit prezicerile noastre, adică dorința de a reuși inamicii jidovismului: iară trei au remas în balotaj. care credem că și aceea vor reuși. Căci ar fi o mare rușine pentru noi Românii. ca în parlamentul țărei Românești să străbată oameni, cari de la acea tribună să apere interesele străinilor.

Ziarul *Era Nouă* in numĕrul seu de la 2 Fevruar. vorbind despre întrunirea conservatorilor de Joi 30 Ianuar, spune că s'a strecurat la tribună un tînăr necunoscut care. timp de 3 șferturi a cetit o lungă și nesărată înșirare de cuvinte.

Și apoi zise. că frasele sforăitoare în chestia antisemită. nu meritau a fi ascultate la întrunirea conservatorilor, ci locul lor era la Liga-Langa.

Cât privește despre injuriele adresate opositiei, cât și mișcarea antisemită de la noi, d-lor remân străini și de unele și de altele.

Noi regretăm mult, că unii scriitori de la Era Nouă, nu dau nici o importanță cetățenilor independenți

rîdicaţi dîn mijlocul poporului, care vor să'şi dea şi ei la lumină părerile lor, asupra unei cangrene care pe zi ce merge se agravează.

Permiteţine onor. o mică întrebare: Dacă d-voastră remâneţi străini de unele chestiuni ca aceste, atunci am voi şi noi se ştim, care sunt acele ceve interesează ? ! ! .....

Duminică la 9 a. c. se va face alegerea colegiului al II-le pentru candidaţii remaşi în balotaj.

Numărul birjarilor jidani a crescut până la aşa grad în Iaşi (ca să nu maĭ vorbesc de Dorohoiŭ, Botoşani, Folticeni), în cât a redus la o cifră de minimă pe Români şi pe Lipoveni. Ca să se convingă cine-va de aceasta, n'are de cât să observe într'o zi de Sâmbătă, că nu va videa trecând printr'un punct dat, de cât la 2 sau 3 oare o biată trăsură. De vra cine-va să meargă la gară Sâmbăta trebuie cu doaue ceasurĭ înainte de plecare să-şi angajeze trăsură, alt-fel remâne pe jos !

De altmintrelea jidanii nu plătesc birjarilor connaţionali cu ei de cât 25 de bani de cursă la o trăsură cu un cal (birjă jidovască cu 2 cai nu se găseşte în Iaşi); va să zică Românii şi ceilalţi locuitori de rit creştin plătesc cursa reglementară şi întreţin pe birjarii jidani. Un prieten al nostru auzind de aceasta şi voind să se convingă să urcă într'o trăsură jidovască, în care face o cursă. La oprire pune 25 bani în palma jidanuluĭ şi pleacă. «Trebuie 50 de bani chicoane» replică jidanul. Atunci prietenul rĕspunde: *Far a Iud ist ghenighi ; bist-dă nişt a Iud ?* (Ca pentru un jidan e destul ; nu eşti şi tu jidan ?) La aceste cuvinte birjarul jidan plecă fără a mai zice un cuvânt !

Dl. Nastase Botez
şi
absolvenţii scoalei de meserii din Iaşi

In sara zilei de 19 Ianuarie a avut loc o întrunire în sala orfeu a comercianţilor şi meseriaşilor Romini din Iaşi, întru care se aflau şi o respectabilă suma de absolvenţi a şcoalei comunale de meserii din acest oraş.

Ca preşedinte a fost proclamat d-nul Dimitrie Daniil cunoscutul librar romîn din Iaşi, d-lui după ce mulţămeşte cetăţenilor de onoarea ce ea făcut, dă cuvîntul d-lui profesor Atanasiu. Dl. Atanasiu a vorbit în chestiunea monopolului băuturilor spirtoase, a vorbit bine şi cu mult simţ patriotic, După dl. Atanasiu a luat cuvîntul d-nu maior în retragere Manolescu Mladian actualul director al ziarului anti-semit «*Strigătul*». D-lui a vorbit cu multă vervă în chestiunea naţionalităţii. şi a coplesirii neamulni nostru de elementul evreesc. D-nu maior în discursul seu a atins puţin şi chestiunea absolvenţilor şcoalei comunale de meserii, propunînd mai multe înbunătăţiri. Cînd d-nu major a atins această chestiune. D-nul Nastase Botez maistru cismar din acest oraş se scoală si întrerupe pe orator spunând că nu trebue de făcut nici o înbunătăţire pentru absolvenţii acestei scoli fiind că nu sunt buni meseriaşi şi nu ştiu se lucreze, şi nu numai ei dar chiar maiştri care îi învaţă nu ştiu nimică. angajînduse tot odată că d-lui va da concurs cu tot personalul de învăţătură practică al atelierului de cismărie al numitei scoli, personal care nu e în stare de a produce buni meseriaşi, şi că elevii acestor onorabili maiştri nu ştiu alt ceva de cât se cânte. sau să se lese de messerie ca se ocupe funcţiuni !....

In sală după cum am s us mai sus se afla un mare număr de absolvenţi. care dacă ar fi vroit ar fi putut foarte bine se pue în respect pe onor. domn Nastase Botez !... dar nu, aceşti oameni a fost la înălţimea lor de oameni oneşti şi bine crescuţi. ei au lasat pe d-nul Botez se-şi verse focul «*indignaţiei*» sale în vânt. şi a continuat a asculta pe orator până în fine.

Cel din urmă care a vortit în această întrunire a fost valorosul deputat al colegiului al doilea de Iasi d-nul Nicu Ceaur-Aslan. D-lui într'un discurs eminent şi de toţi înţelegibil a expus soarta meseriaşului şi a comerciantului român. şi mai cu samă a acestor de dincoace de milcov. ca şi cum ani întregi ar fi stat numai în mijlocul lor, şi le-ar fi studiat pas cu pas şi zi cu zi nevoele şi suferinţile lor. D-lui a terminat zicând. că pentru meseriaşi e o nenorocire de a face politică de partide. pentru meseriaşi nu trebue se esiste radicalism, socialism, liberalism etc. Meseriaşii şi co ercianţii români uniţi într'un singur partid, trebue se trimeată în parlament. numai pe acei oameni care lucrează numai în interesul meseriaşilui şi a comerciantului, şi care îş vor lua angajamentul solemn că vor lucra şi deacum înainte. Acest fel de politică a spus d-sa că trebue se facă meseriaşii ear nu nenorocita şi dăunătoarea politică de partide.

Dl. Nastase Botez în patriotismul seu de adivarat român nu s'a putut stăpâni se tacă ci şi de astă dată întrerupând pe orator a zis. «*E hei cucoane Nicule vorbe de aste am mai auzit noi şi suntem sătui de ele până în gât. Degeaba ne mai vorbeşti d-ta parcă boerii au să facă mai bine de cât liberalii*». Dl. Aslan ea respuns (cu toate că nu era nevoe, ce va se zică boer, ce va se zică liberal, şi ce va se zică conservator, cu nişte argumente atât de convingătoare în cât onor. domn Botez n'a mai putut replica nici un cuvânt.

După terminarea întrunirii unul din absolvenţi s'a adresat într'un mod foarte cuviincios către d-nu Botez zicându-i : bine d-le Botez d-ta ei în zeflemea pe absolvenţi zicând că nu ştiu de cât se cânte. Dar noi ştim că d-ta ai pus singur pe fiul d-tale se înveţe vioara, prin urmare singur ai văzut că e bine pentru un meseriaş ca în oarele sale libere, în loc se cutriere cârciumile căutând distracţii în beţie. se cânte dintr'un instrument oare care distrându-se într'un mod onorabil. D-lui a respuns tot cu primul argument zicând că e adivarat că fiul seu cântă din vioară dar cu toate aceste ştie se şi lucreze pe când absolvenţii din contra ştiu numai să cânte ear lucru nu, şi a declarat încă odată că va trage la concurs pe maiştri cismari din şcoală.

Deatunci a trecut aproape trei septămâni, şi dl. Nastasă Botez n'a făcut nimic din cele zise, sperăm însă că d-lui nu va lasa lucrurile muşama şi va proba prin fapte cele zise prin vorbe, în caz contrar ne vom vedea siliţi a proba noi d-lui Botez *cu cât e mai superior d-sa în ştiinţa maiştrilor şi fiul d-sale absolvenţilor acestei şcoli.*

Noi însă d-le Botez nu voim să ne justificăm înaintea d-tale altfel de cât zicêndu-ţi se te duci la Bucureşti. la Galaţi, la Brăila. la Roman, la Bacău şi încă în cele mai multe districte ale ţării. treci pe urmă în străinătate în Austria. în Francia şi chiar în America. vezi de ce reputaţie se bucură absolvenţiĭ scoalei de messeriĭ din Iaşi bine înţeles acei care s'au ţinut şi se ţin şi astăzi de messeria si atunci fiind în cunostinţă de cauză vei putea să vorbeşti cu siguranţă, iar nu ca papagaliĭ după cum ai făcut'o în sara de 18 Ianuarie. La caz de nevoe vom şti a-ţi spune şi numele acelor care se ocupă cu messeria în districtele respective. cu toate că nu era nevoe de atâtea probe. lumea ne cunoaşte şi pe noi şi pe d-ta şi fiind-că opiniunea publică e cel mai bun judecător. lăsăm opiniunei publice sarcina să ne judece şi pe noi şi pe d-ta !...

(SS) *absolvenţiĭ scoalei comunale de messeriĭ din Iaşi.*

VISEZ···

Visez că'n noapte rătăcesc
Ca un copil străin...
Ah ! unde paşii să-mi opresc ?
De unde oare vin ?

Nici o lumină'n calea mea,
E besnă şi pustiu,
Căci poate ast-feliu soarta-mi vrea :
Rătăcitor sĕ fiu...

Ci iată'n depărtări zeresc
Lumină şi pământ...
Ajung acolo şi privesc :
Era al meu mormênt !

De la Prut.

CARNETUL ROZ

Ilusii și Regrete

Pe calea grea a vieții mergeam cu nepăsare
Păşind fără de grijă voios și zimbitor
Nu mă gândeam atuncea la zile triste, amare,
La nopți fără de lună, la dor chinuitor.

Copil fără de minte abia eșit în lume
Mi se părea că totul e numai vis și flori
Făciam în gându-mi planuri frumoase și măreţe
O!... cât suntem de simpli!... sermanii muritori

Atunci eși-i în cale'mi, o tu pe veci iubită
Și cu privirea'ți dulce cu ochi fermecători
Robitu'mai pe viață ființă înzcită
Făcându-mă atuncea, să știu ce e amor
. . . . . .
. . . . . .

Dar scurtă'mi mai fu calea, între'amor și durere
Se plâng trebue astăzi!... când eri, abia am ris
Nici nu mai știu acuma, de-avutam vre-o plăcere
Sau dacă toate aceastea n'a fost de cât un vis?

Și de-ai voi acuma ca se mai cercetezi
De marea mea tristeţe, din sufletu-mi sdrobit
N'aș vrea de loc iubit'o!... nu vreau să te'ntristezi
Văzând azi numai umbra acelui ce-ai iubit!.

Rămâi, rămâi ferice, căci eu pe calea vieții
Voi trece cum trec toate aci în astă lume
Trăind cu suvenirul, ferice'al tinereții
Până când moartea tristă, va șterge al meu nume!!

Meteor.

Cetim în *L'Intransigeant* din 19 Ianuar 1892, un articol:

Jidanii și Curierul francez

Ținem a declara că noi nu cunoaștem nici pe d. *Jules Roques*, directorul *Curierului francez*, nici pe vre unul din colaboratorii săi; spunem aceasta pentru ca să nu vadă cineva în rîndurile următoare, o intervenire îndatoritoare în favoarea camarazilor ce aparțin corporațiunei noastre.

Lăsând de o parte ciudata noauă interpretare a legei care face răspunzători de scrierile redactorilor lor pe directorii de ziare și pe secretarii de redacție, noi vom demonstra numai un punct, anume că în condemnarea pronunțată în potriva confraților noștri, a triumfat joasnica răsbunare jidovască!

Cei cari au urmărit cu atenție *Curierul francez*, au putut constata că Jidovimea n'a fost nici odată cruțată de către această viteză foaie de publicitate. Indrăsnețul poștalion ciupia tare, cu biciul său, laşităţile și ipocriziile ebraice, și satira strîngea fără milă pe Jidani, întocmai cum tunica lui Nessus strîngea coastele lui Hercule.

Cine nu-și aminteşte acea superbă pagină a lui *Willette*, rechemând căsăpia de Furnici sub direcția hahamului Issac?

Nu are ori-cine proaspete în memorie profilurile porcine ale semiților îngrășați datorite destinatorului *Forraïn*, și între alții *Bloch*, omul care înțapă?

Jidanii n'au iertat nici o dată *Curierului francez*, acele oneste atacuri, și nu trebue căutată aiurea severitatea judecătorilor, cari au condemnat pe curagioșii noștri confrați, vinovați numai că au biciuit pe potlogarii ale căror ciubote le ling guvernanții noștri.

Cum e sluga și stăpînul.

Justiția pentru devotamentul baronilor căpătuiți cu bani, n'a putut să refuze concursul ce i se cerea.

Noi am voit să constatăm încă o dată că Jidanii acaparează toate rotajele organizației sociale și că judecătorii, ori cari ar fi ei, se fac complicii perciunărimei.

Balanțele de aur ale zeiței *Themis* (Impărțitoarea dreptății) nu mai conservă marca lor; Jidanii au furat unul din platane și i-au vîndut bucățelele. In dărăptul comptoarului lor, oamenii în uniformă de judecători vînd justiția, cu o măsură falșă și peste puțin codicele oamenilor onești va fi înlocuit prin Talmud.

COOPERATIVĂ.

Titlu ce dăm articolului este cam de puțină lume înțăles; și în special claselor muncitoare, a cărui interes de desvoltare este și pe care nu'l înțeleg ei de loc. Nu cruț nici pe capitaliștii noștri locali care sunt și care earăș nu cunosc însemnătatea unei cooperative. Noi care știm ce însemnează cooperativa, voim ca prin scrierea noastră cât de puțin să facem o lumină cetitorului, care poate cu încetul să înțaleagă în deplin.

Ori ce producte lucrate, fie ciobote fie straie, fie ceasornic, și ori și ce, care este resultatul a două puteri destinse una de alta; *capitalul și munca*.

Capitalul este a patronului sau stăpân, sau mai mulți asociați la capital, pe când ceialaltă putere este *Munca* procedată de maistru, calfă, muncitori, ucenic, și eată cum merg lucrurile.

Meșterul, sau capitalistul, sau mai mulți, care pun la un loc și fac un capital înhiriează local, cumpără mașinile cari îi trebue, material bun, și apoi pune lucrători, calfe, ucenici, de îi muncește și care îi face lucruri gata. Stăpânul, sau mai mulți asociați, representați prin unul, vinde lucru, la cine găsește, fie în cantități mari, fie mai mici, numai bani să iasă: din cari bani plătește, muncitorul, chiria și lucrătorii, eară restul de este a unuia singur remâne lui, eară dacă-s mai mulți, atunci să împărțești pe capital, să se vadă cât folos au adus la sută, sau câtă pagubă; aceasta nu privește pe lucrători, ci trebui să aibă plata lor regulată. Dar când lucrătorii participă și ei la capitalul trebei aceștia înșghebate, așa că deosebit de salariu, munca să aibă și ea parte în căștigurile ce patronul au putut realiza, apoi atunci aceasta se numește *Cooperațiune* adică *cointeresare a muncei cu capital*, combinarea sau contopirea interesului capitalului, cu interesul muncei. De la credință că în mai multe cazuri patronul, adică capitalul, realisează prea mari beneficii, în comparație cu plata ce o dă lucrătorului, sau în alte cazuri cheltuelile pre mari și venitul puțin, distruge capitalul, și de aice s'au născut ideea de a face ca lucrătorii să participe și ei ca acționari la afacerea propusă pentru fabricarea cutăria sau cutăria fel de marfă trebuitoare.

Asociațiunea capitalului cu munca într'un cuvânt combinarea acestor două puteri s'au numit *Cooperatorul*, adică conlucrarea sau contopirea interesului muncei cu interesul capitalului.

Cooperațiunea se poate face prin asociațiunea patronului cu lucrătorii, sau lucrătorii între dânșii fiind unul conductorul afacerei.

Dacă câți-va thenichegii s'ar asocia și ar forma un capital cu care să închirieze casă să cumpere mașini, unelte și material necesar precum: thinichea, sirmă, fer lat, boele ș. a. și care stabiliment să fie a lor, aceasta s'ar numi asociație Cooperativă.

Dacă capitalul s'ar forma de un patron sau de o societate de acționari, cu învoire, ca lucrătorii, deosebit de salarul lor zilnic, să aibă și o parte oare care în beneficiile realisate, ar fi și aceasta tot o asociație Cooperativă.

Asociațiunele Cooperative se pot deosebi în doue categorii, în Cooperative de distribuțiune și Cooperative de producțiune, scopul celor d'intâi este de a petrece producte, de a le plasa, de a le vinde, pe când a celor-lalte, a cooperativelor de producere, de a face, de a fabrica.

(Va urma)

Poșta Redacției

D-lui *D. D. Loco*. Am primit; însă era prea târziu, a remas pentru No. viitor a se publica cu mari reforme și prescurtări.

Tipografia Petru C. Popovici, Iași str. Veche 84.